പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 103

യമ ഉവാച-

ഏതന്മാധവമാസസ്യ സമാസാത്കിംചിദീരിതമ് .

മാഹാത്മ്യം പൂർണിമായാശ്ച വിശേഷാദ്ദ്വിജസത്തമ 1.

വൈശാഖമാസേ മധുസൂദനസ്യ പ്രിയം യ ഏനം പഠതീതിഹാസമ് .

സ യാതി കൃഷ്ണാലയമാശുപൂതഃ കല്പാനനേകാനിഹ മോദതേ ച 2.

ധന്യം യശസ്യമായുഷ്യമിദം സ്വസ്ത്യയനം മഹത് .

സ്വർഗ്യം ശ്രീദം സൗമനസ്യം പ്രശസ്യമഘമർഷണമ് 3.

ഇദം മാധവമാസസ്യ മാഹാത്മ്യം മാധവപ്രിയമ് .

ചരിത്രം ഭൂപതേസ്തസ്യ സംവാദം ചാവയോരപി 4.

ശ്രുത്വാ പഠിത്വാ വിധിവദനുമോദ്യ മനഃപ്രിയമ് .

ഭവേദ്ഭക്തിർഭഗവതി യയാ സ്യാത്പാപസംക്ഷയഃ 5.

അഥ ഗച്ഛ മഹീദേവ ദേവലോകാദ്യഥേച്ഛയാ .

നിപാത്യ ഭുവി വൈദേഹം രുദംത്യദ്യാപി ബാംധവാഃ 6.

വിലപ്യമാനൈരപി ബംധുഭിസ്തൈർന യാവദഗ്നൗ തവ തച്ഛരീരമ് .

പ്രക്ഷിപ്യതേ ഹംത ജവൈർന താവദ്യാഹി സ്വയം സുപ്ത ഇവ പ്രബുദ്ധഃ 7.

മമപ്രസാദാദിഹ പുണ്യയോഗഃ ശ്രുതോ യഥാവത്തമിമം വിധേഹി .

വിധാനതോ വൈ സമയേ സമംതേ സമാഗമോഽ്തേ ഭവിതാ സുരൈശ്ച 8.

സൂത ഉവാച-

ഇതി ദേവവചഃ ശ്രുത്വാ നത്വാ ധർമാധിപം തതഃ .

പുനഃ പപാത സ ഇഹ പരിതുഷ്ടമനാ ദ്വിജഃ 9.

ധർമരാജപ്രസാദേന തതസ്തത്ര മഹീതലേ .

സംസുപ്തഇവ ചോത്തസ്ഥൗ ബംധുവർഗസമന്വിതഃ 10.

വിധിമേനം ദ്വിജോ ഭൂമൗ വർഷേവർഷേ ച സ സ്വയമ് .

സ്വയം ച കാരയാമാസ മാധവസ്നാപനം ജനമ് 11.

യമബ്രാഹ്മണസംവാദോ മയായം പരികീർതിതഃ .

തസ്യ മാധവമാസസ്യ പുണ്യസ്നാനപ്രസങ്ഗതഃ 12.

വൈശാഖമാസേ സതതം ഹരിപ്രിയേ സ്നാനം വിദധ്യാച്ച ദദാതി ഭക്ത്യാ .

ദാനം ച ഹോമം സുകൃതം തഥാ ബുധോ ഹരേഃപദം തസ്യ നദുർല്ലഭം കദാ 13.

യഃശൃണോത്യേകചിത്തേനമാഹാത്മ്യംമേഷസൂര്യജമ് .

സർവപാപവിനിർമുക്തോ യാതി വിഷ്ണോഃ പരം പദമ് 14.

ഋഷയ ഊചുഃ -

സൂതസൂത മഹാപ്രാജ്ഞ ത്വയാ്തികരുണാത്മനാ .

വൈശാഖമാസമാഹാത്മ്യം കീർതിതം പാപനാശനമ് 15.

നിയമാ മധുഹന്തുര്യേ മാധവേ കഥിതാസ്ത്വയാ .

പൂജനം സ്നാനദാനാദ്യം ശ്രൗതസ്മാർതവിധാനതഃ 16.

യഥാ ച മാധവോ ദേവഃ പ്രീയതേ പാപനാശനഃ .

അധുനാ ശ്രോതുമിച്ഛാമോ ധ്യാനം തസ്യ മഹാത്മനഃ 17.

കൃഷ്ണസ്യ ഭക്തവൃന്ദാനാം പ്രിയസ്യ ഭവതാരണമ് 18.

സൂത ഉവാച-

ശൃണുധ്വം മുനയഃ സർവേ കൃഷ്ണസ്യ ജഗദാത്മനഃ .

ഗോഗോപഗോപീപ്രാണസ്യ വൃന്ദാവനചരസ്യ ച 19.

ഏകദാ നാരദഃ പൃഷ്ടോ ഗൗതമേന ദ്വിജോത്തമാഃ .

സ തസ്മൈ പ്രാഹ യദ്ധ്യാനം തദ്വക്ഷ്യേ പാപനാശനമ് 20.

നാരദ ഉവാച-

സുമപ്രകരസൗരഭോദ്ഗലിതമാധ്വികാദ്യുല്ലസത്സുശാഖിനവപല്ലവപ്രകരനമ്ര
ശോഭായുതമ് .
പ്രഫുല്ലനവമഞ്ജരീലലിതവല്ലരീവേഷ്ടിതം സ്മരേത സതതം ശിവം ശിതമതിഃ
സുവൃന്ദാവനമ് 21.
വികാശി സുമനോരസാസ്വദനമംജുലൈഃ
സംചരച്ഛിലീമുഖമുഖോദ്ഗതൈർമുഖരിതാന്തരം ഝംകൃതൈഃ .
കപോതശുകസാരികാപരഭൃതാദിഭിഃ പത്രിഭിർവിരാണിതമിതസ്തതോ
ഭുജഗശത്രുനൃത്യാകുലമ് 22.
കലിന്ദദുഹിതുശ്ച ലല്ലഹരിവിപ്ലുഷാം വാഹിഭിർവിനിദ്ര സരസീരുഹോദരരജശ്ച
യോദ്ധൂസരൈഃ .
പ്രദീപിത മനോഭവവ്രജവിലാസിനീ വാസസാം വിലോലനപരൈർനിഷേവിതമനാരതം
മാരുതൈഃ 23.
പ്രവാലനവപല്ലവം മരകതച്ഛദം മൗക്തികപ്രഭാപ്രകരകോരകം കമലരാഗനാനാഫലമ് .
സ്ഥവിഷ്ഠമഖിലർതുഭിഃ സതതസേവിതം കാമദം തദന്തരപികല്പകാങ്ഘ്രിപമുദഞ്ചിതം
ചിന്തയേത് 24.
സുഹേമശിഖരാചലേഉദിതഭാനുവദ്ഭാസുരാമധോഽസ്യ
കനകസ്ഥലീമമൃതശീകരാസാരിണഃ .
പ്രദീപ്തമണികുട്ടിമാം കുസുമരേണുപുഞ്ജോജ്ജ്വലാം സ്മരേത്പുനരതന്ദ്രിതോ
വിഗതഷട്തരങ്ഗാംബുധഃ 25.
തദ്രത്നകുട്ടിമനിവിഷ്ടമഹിഷ്ഠയോഗപീഠേഽഷ്ടപത്രമരുണം കമലം വിചിന്ത്യ .
ഉദ്യദ്വിരോചനസരോചിരമുഷ്യമധ്യേ സംചിന്തയേത്സുഖനിവിഷ്ടമഥോമുകുന്ദമ് 26.
സുത്രാമഹേതി ദലിതാഞ്ജനമേഘപുഞ്ജപ്രത്യഗ്രനീലജലജന്മസമാനഭാസമ് .
സുസ്നിഗ്ധനീലഘനകുഞ്ചിതകേശജാലം
രാജന്മനോജ്ഞശിതികണ്ഠശിഖണ്ഡചൂഡമ് 27.
രോലമ്ബലാലിതസുരദ്രുമസൂനുസംപദ്യുക്തം സമുത്കചനവോത്പലകർണപൂരമ് .
ലോലാലിഭിഃ സ്ഫുരിതഭാലതലപ്രദീപ്തഗോരോചനാതിലകമുജ്ജ്വലചില്ലിചാപമ് 28.
ആപൂർണശാരദഗതാങ്ക ശശാങ്കബിമ്ബകാന്താനനം കമലപത്രവിശാലനേത്രമ് .

രത്നസ്ഫുരന്മകരകുണ്ഡലരശ്മിദീപ്തഗണ്ഡസ്ഥലീമുകുരമുന്നതചാരുനാസമ് 29.
സിന്ദൂരസുന്ദരതരാധരമിന്ദുകുന്ദമന്ദാരമന്ദഹസിതദ്യുതിദീപിതാശമ് .
വന്യപ്രവാലകുസുമപ്രചയാവക്ലൃപ്തഗ്രൈവേയകോജ്ജ്വലമനോഹരകമ്ബുകണ്ഠമ്
30.
മത്തഭ്രമദ്ഭ്രമരഘുഷ്ടവിലമ്ബമാനം സംതാനകപ്രസരദാമപരിഷ്കൃതാംസമ് .
ഹാരാവലീഭഗണരാജിതപീവരോരുവ്യോമസ്ഥലീലസിതകൗസ്തുഭഭാനുമന്തമ് 31.
ശ്രീവത്സലക്ഷണസുലക്ഷിതമുന്നതാംസമാജാനുപീനപരിവൃത്തസുജാതബാഹുമ് .
ആബന്ധുരോദരമുദാരഗഭീരനാഭിം ഭൃങ്ഗാങ്ഗനാനി കരമംജുലരോമരാജിമ് 32.
നാനാമണിപ്രഘടിതാങ്ഗദകങ്കണോർമി ഗ്രൈവേയസാരസനനൂപുരതുന്ദബന്ധമ് .
ദിവ്യാങ്ഗരാഗപരിപിങ്ജരിതാങ്ഗയഷ്ടിമാപീതവസ്ത്രപരിവീതനിതമ്ബബിമ്ബമ് 33.
ചാരൂരുജാനുമനുവൃത്തമനോജ്ഞജങ്ഘം കാന്തോന്നതപ്രപദനിന്ദിത കൂർമകാന്തിമ് .
മാണിക്യദർപണലസന്നഖരാജരാജദ്രക്താങ്ഗുലിച്ഛദനുസുന്ദരപാദപദ്മമ് 34.
മത്സ്യാങ്കുശാരിദരകേതുയവാബ്ജവജ്രൈഃ സംലക്ഷിതാരുണകരാങ്ഘ്രിതലാഭിരാമമ്
.
ലാവണ്യസാരസമുദായവിനിർമിതാങ്ഗം സൗന്ദര്യനിന്ദിതമനോഭവ ദേഹകാന്തിമ് 35.
ആസ്യാരവിന്ദപരിപൂരിതവേണുരന്ധ്രലോലത്കരാങ്ഗുലിസമീരിതദിവ്യരാഗൈഃ .
ശശ്വദ്ഭവൈഃ കൃതനിവിഷ്ടസമസ്തജന്തുസംതാനസംനതിമനന്തസുഖാമ്ബുരാശിമ്
36.
ഗോഭിർമുഖാമ്ബുജവിലീനവിലോചനാഭിരൂധോഭരസ്ഖലിതമന്ഥരമന്ദഗാഭിഃ .
ദന്താഗ്രദഷ്ടപരിശിഷ്ടതൃണാങ്കുരാഭിരാലമ്ബിവാലധിലതാഭിരഥാഭിവീതമ് 37.
സംപ്രസ്നുതസ്തനവിഭൂഷണപൂർണനിശ്ചലാസ്യാദ്യൃഢക്ഷരിതഫേനിലദുഗ്ധമുഗ്ധൈഃ
.
വേണുപ്രവർതിതമനോഹരമന്ദഗീതദത്തോച്ചകർണയുഗലൈരപിതർണകൈശ്ച 38.
പ്രത്യഗ്രശൃങ്ഗമൃദുമസ്തകസംപ്രഹാരസംരമ്ഭഭാവനവിലോലഖുരാഗ്രപാതൈഃ .
ആമേദുരൈർബഹുലസാസ്നഗലൈരുദഗ്രപുച്ഛൈശ്ച
വത്സതരവത്സതരീനികായൈഃ 39.
ഹമ്ഭാരവക്ഷുഭിതദിഗ്വലയൈർമഹദ്ഭിരധ്യുക്ഷഭിഃ പൃഥുകകുദ്ഭരഭാരഖിന്നൈഃ .

ഉത്തമ്ഭിതശ്രുതിപുടീപരിപീതവംശധ്വാനാമൃതോദ്ധതവികാസിവിശാലഘോണൈഃ 40.
ഗോപൈഃ സമാനഗുണശീലവയോവിലാസവേശൈശ്ച
മൂർഛിതകലസ്വനവേണുവീണൈഃ .
മന്ദ്രോച്ചതാരപടുഗാനപരൈർവിലോലദോർവല്ലരീലലിതലാസ്യവിധാനദക്ഷൈഃ 41.
ജങ്ഘാന്തപീവരകടീരതടീനിബദ്ധവ്യാലോലകിങ്കിണിഘടാരണിതൈരടദ്ഭിഃ .
മുഗ്ധൈസ്തരക്ഷുനഖകല്പിതകാന്തഭൂഷൈരവ്യക്തമംജുവചനൈഃ പൃഥുകൈഃ
പരീതമ് 42.
അഥ സുലലിതഗോപസുന്ദരീണാം പൃഥുകബരീഷനിതമ്ബമന്ഥരാണാമ് .
ഗുരുകുചഭരഭംഗുരാവലഗ്നത്രിവലിവിജൃമ്ഭിതരോമരാജിഭാജാമ് 43.
തദതിരുചിരചാരുവേണുവാദ്യാമൃതരസപല്ലവിതാങ്ഗജാങ്ഘ്രിപസ്യ .
മുകുലവിമലരമ്യരൂഢരോമോദ്ഗമസമലംകൃതഗാത്രവല്ലരീണാമ് 44.
തദതിരുചിര മന്ദഹാസചന്ദ്രാതപപരിജൃമ്ഭിതരാഗവാരിരാശേഃ .
തരലതരതരങ്ഗഭങ്ഗവിപ്രുട്പ്രകരഘനശ്രമബിന്ദുസംതതാനാമ് 45.
തദതിലലിതമന്ദചില്ലിചാപച്യുതനിശിതേക്ഷണമാരബാണവൃഷ്ട്യാ .
ദലിതസകലമർമവിഹ്വലാങ്ഗപ്രവിസൃതദുഃസഹവേപഥുവ്യഥാനാമ് 46.
തദതിരുചിരവേഷരൂപശോഭാമൃതരസപാനവിധാനലാലസാനാമ് .
പ്രണയസലിലപൂരവാഹിനീനാമലസവിലോലവിലോചനാമ്ബുജാനാമ് 47.
വിസ്രംസത്കബരീകലാപവിഗലത്ഫുല്ലത്പ്രസൂനാസ്രവൻ .
മാധ്വീലമ്പടചഞ്ചരീകഘടയാസംസേവിതാനാം മുഹുഃ .
മാരോന്മാദമദസ്ഖലന്മൃദുഗിരാമാലോലകാഞ്ച്യുല്ലസ-.
ന്നീവീവിശ്ലഥമാനചീനസിചയാന്താർചിർനിതമ്ബത്വിഷാമ് 48.
സ്ഖലിതലസിതപാദാമ്ഭോജമന്ദാഭിഘാതച്ഛുരിതമണിതുലാകോട്യാകുലാശാമുഖാനാമ്
.
ചലദധരദലാനാംകുഡ്മലാപക്ഷ്മലാക്ഷി-
ദ്വയസരസിരുഹാണാമുല്ലസത്കുണ്ഡലാനാമ് 49.
ദ്രാഘിഷ്ഠശ്വസനസമീരണാഭിതാപപ്രമ്ലാനീഭവദരുണൗഷ്ഠപല്ലവാനാമ് .
നാനോപായനവിലസത്കരാമ്ബുജാനാമാലീഭിഃ സതതനിഷേവിതം സമന്താത് 50.

താസാമായതലോലനീലനയനവ്യാകോശലീനാമ്ബുജ-
സ്രഗ്ഭിഃ സംപരിപൂജിതാഖിലതനും നാനാവിലാസാസ്പദമ് .
തന്മുഗ്ധാനനപങ്കജപ്രവിഗലന്മാധ്വീരസാസ്വാദിനീം-
ബിഭ്രാണം പ്രണയാന്മദാക്ഷിമധുഹൃന്മാലാം മനോഹാരിണീമ് 51.
ഗോപീഗോപപശൂനാം ബഹിഃ സ്മരേദഗ്രതോഽസ്യ ഗീർവാണഘടാംവിത്താർഥിനീം വിരിഞ്ചിത്രിനയനശതമന്യുപൂർവികാം സ്തോത്രപരാമ് 52.
തദ്വദ്ദക്ഷിണതോ മുനിനികരം ദൃഢധർമവാഞ്ഛയാ സമാമ്നായപരമ് .
യോഗീന്ദ്രാനഥ പൃഷ്ഠേ മുമുക്ഷമാണാൻസമാധിനാ തു സനകാദ്യാൻ 53.
സവ്യേ സകാന്താനഥ യക്ഷസിദ്ധഗന്ധർവവിദ്യാധരചാരണാംശ്ച .
സകിന്നരാനപ്സരസശ്ച മുഖ്യാഃ കാമാർഥിനീർനർതനഗീതവാദ്യൈഃ 54.
ശങ്ഖേന്ദുകുന്ദധവലം സകലാഗമജ്ഞം സൗദാമിനീതതിപിശങ്ഗജടാകലാപമ് .
തത്പാദപങ്കജഗതാമമലാം ച ഭക്തിം വാഞ്ഛന്തമുജ്ഝിതതരാന്യസമസ്തസങ്ഗമ് 55.
നാനാവിധ ശ്രുതിഗുണാന്വിതസപ്തരാഗഗ്രാമത്രയീഗതമനോഹരമൂർഛനാഭിഃ .
സംപ്രീണയന്തമുദിതാഭിരപി പ്രഭക്ത്യാ സംചിന്തയന്നഭസി മാം ദ്രുഹിണപ്രസൂതമ് 56.
ഇതി ധ്യാത്വാഽത്മാനം പടുവിശദധീർനന്ദതനയം നരോ ബുദ്ധ്യൈവാഽർഘപ്രഭൃതിഭിരനിന്ദ്യോപഹൃതിഭിഃ .
യജേദ്ഭൂയോ ഭക്ത്യാ സ്വവപുഷി ബഹിഷ്ഠൈശ്ച വിഭവൈരിതി പ്രോക്തം സർവം യദഭിലഷിതം ഭൂസുരവരാഃ 57.
ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖംഡേ വൈശാഖമാഹാത്മ്യേ ത്ര്യുത്തരശതതമോഽധ്യായഃ 103.